

ובית הלל לית להו דרב יהודה אמר רב,
דאמר רב יהודה אמר רב:
עשאה מן הקוצין, ומן הנימין, ומן הגרדין - פסולה,
מן הסיסין - כשרה;

כי אמריתה קמיה דשמואל אמר לי:
אף מן הסיסין נמי פסולה;
אלמא - בעינן ק"כ טויה לשמה,
הכא נמי - בעינן עשיה קכט לשמה! ?

שאני התם -

דאמר קרא (דברים כ"ב),
"גְּדֹלִים תַּעֲשֶׂה לָךְ",
לשם חובך.

הכא נמי -

"וְזָג הַסֹּכֹת תַּעֲשֶׂה לָךְ" (שם ט"ז, יג),
לשם חובך! ?
ההוא מיבעי ליה למעוטי גזולה.

התם נמי -

מיבעי ליה למעוטי גזולה! ?
התם כתיב קרא אחרינא -
"וְעֵשׂוֹ לָהֶם" (במדבר טו, לה),
מ: "לָהֶם", קל משלהם. °

משנה (ב):

העושה סוכתו תחת האילן -
כאילו עשאה בתוך הבית.

סוכה על גבי סוכה -

העליונה כשרה, והתחתונה פסולה;
רבי יהודה אומר:
אם אין דיורין בעליונה - התחתונה כשרה.

גמרא:

אמר רבא:

לא שנו אלא באילן שצלתו מרובה מחמתו,
אבל חמתו מרובה מצלתו - כשרה.

ממאי?

מדקתני (כ"א):

כאילו עשאה בתוך הבית,

למה לי למיתני: כאילו עשאה בתוך הבית?
ליתני פסולה!

אלא הא קא משמע לן -

דאילן דומיא דבית,

מה בית - צלתו מרובה מחמתו,

אף אילן - צלתו מרובה מחמתו.

וכי חמתו מרובה מצלתו מאי הוי?

הא קא מצטרף סכך פסול בהדי סכך כשר! ?
אמר רב פפא:

בשחבטן.

אי בשחבטן,

מאי למימרא! ?

מהו דתימא?

ניגזור היכא דחבטן אטו היכא דלא חבטן;

קא משמע לן - דלא גזרינן.

הא נמי תנינא (כ"א ד):

הדלה עליה את הגפן ואת הדלעת ואת הקיסוס, קלא
וסיכך על גבן -

פסולה;

ואם היה סיכוך הרבה מהן, או שקצצן -

כשרה;

היכי דמי?

אילימא - דשלא קלב חבטן;

רש"י

קשין ובפסולת יקב כגון אשכולות וריקניות וזמורות אלמא תלוש בעינן ומהני צל
האילן לצל הסכך להשלים צלתה של סוכה: בשחבטן. השפיל ענפיו למטה
מעורבין עם סכך כשר ואין נראין בעינן וסכך כשר רבה עליו ומבטלה דמדאורייתא
כל מיילי בטל ברובא כדתנן במתני' (לקמן י"א). אם היה סיכוך מרובה מהן כשרה:
מאי למימרא. למה ליה לרבא למימר כשרה ולמתניתין למה ליה למימר כאילו
עשאה בתוך הבית לאשמועינן דלא פסול אלא דומיא דבית האי לאו תחת שני
סככים הוא דכיון דחמתו מרובה דענפיו מועטין וסכך כשר רבה עליו מהיכא תיתי
למיפסל לאו משום שני סככים איכא דהא חד סככה הוא ולא משום מחובר איכא
דהא בטל ליה ברובא שמע מינה מהכא שמסככין על קניי הגג שקורין לט"ש אע"פ
שסמוכות זו לזו בפחות מג' כיון שחמתן מרובה מצלתן ואומר רבי דזהו השיעור
כשהקנים והאור שביניהן בשוה כדאמרין (לקמן כ"ב): כזווא מלעיל כאסתרא
מלתחת ובעוד שהן הכסוי והקנים בשוה אין צריך לנענע אבל אם הקנים רבה נוטל
אחת מבינתים וכל לשון חבטה שבתלמוד^א לשון השפלה והמפרש חבטה תלישה
או שליפה טועה דאי מחובר הוא מאי אהני ואי תלוש הוא הא קתני או קצצן מכלל
דרישא מחוברים ועוד אי תלוש הוא צלתה מרובה מחמתה אמאי לא הלא נפלו
על הסכך וגבי הדלה עליה אמאי בעי סיכוך הרבה מהן: אטו היכא דלא
חבטן. דאיכא משום מחובר דמצטרף סכך פסול לכשר דאינו מעורב ביניהם
ולחודיה קאי ולא בטיל: הדלה. הרים ופשט עליה כעין דלית שקורין
טרייל"א: קיסוס. עשב המתפשט מאד ושרשיו כאילן ועיקרו כאילן וקורין לו
אידר"א ומתפשט ועולה על החומות: פסולה. משום מחובר: היכי דמי.
סיכוך הרבה מהן דמכשיר ליה בכיטול אי דלא חבטן דלא בטיל אמאי כשירה:

ופרכינן לבית הלל דלא בעו לשמה נימא גבי ציצית נמי לית להו דרב יהודה אמר
רב: עשאה. לציצית: מן הגרדין. פריי"ש שתולין בסוף הטלית מותר
האריגה וגדל שם הציצית מינה ובה: מן הקוצין. חוטינן שנתקו בשתי וקושרים
אותן ותלויין לראשיהן בבגד לאחר שנארג וקרי להו קוצין על שם שבוטטין
כקוצים: מן הנימין. כגון טלית שתפרוה או שעשו בה אימרא במחט וראשי
חוטי התפירה תלויין בה ומהן גדלו הציצית: פסולה. הואיל ותלויין ועומדים
כל אלה בבגד ולא נתלו בה לשם ציצית לאו עשיה לשמה היא: מן הסיסין.
פקעיות כדוריות של חוט לומשי"ש: כשרה. הואיל וכשנתלו בבגד לשם
ציצית נתלו עשיה לשמה היא דטויה לשמה לא בעינן שאין טויה מן העשיה:
כי אמריתה קמיה דשמואל. רב יהודה תלמידו של רב ושל שמואל היה לאחר
פטירתו של רב היה אומר שמועות משמו כך אמר לי רב וכשהרצתי דברים לפני
שמואל נחלק עליו מ"מ תרוייהו עשיה לשמה בעו: אלמא. לא גרסינן אלא
ה"ג אף מן הסיסין פסולה דבעינן טויה לשמה דמאן דגרס אלמא משמע דהאי
דמותיב קאמר לה ואם כן לא מותיב אלא מדשמואל ולא מילתא היא דרב נמי
עשיה לשמה בעי: למעוטי גזולה. דבעינן תעשה לך משלך: מותני'
כאילו עשאה בתוך הבית. ופסולה כדתניא בברייתא בגמ': התחתונה
פסולה. דשני סככין יש לה וקרא פסיל סוכה תחת סוכה כדלקמן: אם אין
דיורין. בגמרא מפרש לה: גמ' למה לי למתני כאילו עשאה בתוך הבית.
מההוא קרא דנפקא לן תוך הבית נפקא לן תחת האילן ולמה לי למיתלי האי
בהאיך: הא קא מצטרף סכך פסול. מחובר סכך פסול הוא דכתיב (דברים טו)
באספק מגרנך ומיקבך ממה שאתה מאסף מגרנך עשה סוכתך בפסולת גורן כגון